

О.А. Пашковський

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОСЕЛЕННЯ КОЗАЦЬКОЇ ДОБИ БІЛЯ с. МЕДВЕДІВКА

In 2009, a small-scale research in Medvedivka village, a former Sotnyk's town, in Chyhyryn Region of Cherkasy Oblast was conducted.

Згідно з писемними джерелами, сучасне с. Медведівка Чигиринського р-ну Черкаської обл. було засноване близько середини XVI ст., з 1649 р. — центр сотні. Як містечко мало Магдебурзьке право. На карті Боплана позначене як укріплений пункт *Meddiedowka* — чотирибастионна фортеця з частоколом. Останній татарський набіг на містечко, що завдав йому серйозної шкоди, відбувся у 1735 р. З Медведівкою пов'язано багато подій Гайдамаччини та Коліївщини XVIII ст.

Пам'ятки археології 4270 (городище XVI—XVIII ст.) та 4271 (підземна споруда в північно-західній частині городища) були обстежені в ході археологічних розвідок влітку 2009 р. В попередні роки дослідження обмежувалось збором підйомного матеріалу і візуальними обстеженнями пам'яток. Розвідки провадили О.І. Тереножкін, М.І. Шмиголь, Т.М. Нераденко, О.В. Білецька, В.В. Нерода, О.В. Битковський, О.М. Суховий, Л.Г. Сиволап, М.П. Сиволап.

Городище розташоване в центральній частині с. Медведівка, на території дільничної лікарні та прилеглих садиб, на високому правому корінному березі р. Тясмин. Воно прямокутне в плані (100 × 75 м), помітні залишки укріплень, зруйнованих у новітній час.

У 2009 р. отримано численні матеріали під час сільськогосподарських робіт та за допомогою шурфа (2 × 2 м), закладеного в північно-східній частині городища. Серед підйомного матеріалу кілька сот дрібних фрагментів кружального посуду XVII—XIX ст., фрагменти коробчастих кахлів, дві люльки для куріння, гарматне ядро невеликого калібру та три монети (деньга 1731 р., деньга 1754 р. та мідна монета поганої збереженості XIX ст. Крім того, знайдено фрагмент стінки ліпного горщика доби ранньої бронзи.

Серед знахідок з шурфа, окрім численних фрагментів кружального посуду різних типів та кахлів, мідний гудзик із зображенням герба Києва (XIX ст.), залізний ніж, гвіздок, накопичувач стріли XVII ст. та унікальна знахідка — залізна дрімба, виявлена на глибині 1,1 м. Культурний шар потужністю 1,5 м. За керамічними матеріалами прослідковується послідовність шарів від XVII до XIX ст.

Таким чином, у результаті останніх польових розвідок укріплення пізньосередньовічного поселення XVII—XIX ст. Медведівка з'ясовано перспективність його подальшого дослідження. Актуальність і злободенність майбутнього вивчення зумовлені руйнуванням пам'ятки та відсутністю достатньою мірою досліджених сотенних містечок цього регіону.

